

Overzicht zienswijzen Kaderbrief 2027			
	Reactie / vragen	Beantwoording	Oordeel
Buren (CONCEPT)	1) De kaderbrief 2027 is door de raad van Buren voor kennisgeving aangenomen.	1) -	Instemmen
Culemborg (CONCEPT)	1) “Wij zijn u erkentelijk voor de samenwerking en willen onze waardering uitspreken voor het werk van Werkzaak Rivierenland.” 2) Indexatie: Voor gemeenten is er in 2027 een beperkte groei van hun algemene middelen, terwijl de kosten voor deelname aan GR'en stijgen. “We gaan daarom de komende maanden graag in overleg met de deelnemende gemeenten en uw organisatie over een meer passende en evenwichtige indexeringssystematiek voor de begroting 2027 en de jaren daarna.” 3) Rechtmatigheid: “Bij gemeenschappelijke regelingen is de rechtmatigheidsverantwoording onderdeel van de jaarrekening. De rechtmatigheidsverantwoording van ons college kan worden beïnvloed door niet rechtmatig handelen van een instelling, waarmee een gemeente is verbonden” ... “Sinds 2025 ligt de verantwoordingsgrens op 2%. Dit is de maximale drempel voor de totale omvang van financiële rechtmatigheidsfouten en onduidelijkheden die een gemeente mag hebben.” 4) Positieve punten: - “Werkzaak ondersteunt kwetsbare inwoners op een passende en zorgvuldige manier.” - “De samenwerking binnen het werkcentrum Rivierenland zet een positieve lijn door.” - “Doorontwikkeling via innovatie pilots en een wenselijk stap vooruit”,	1) Dank voor de waardering, de kwaliteit van dienstverlening staat voor Werkzaak voorop. 2) Bij de kaderbrief 2026, eind 2024, is de indexsystematiek in afstemming met de gemeenten en andere GR'en opnieuw bepaald. Uit oogpunt van continuïteit, herkenbaarheid van de systematiek en de objectiviteit van de wijze waarop de hoogte van de index wordt bepaald, achten wij het verstandig om de destijds gekozen methodiek op dit moment te handhaven. 3) We zijn ons bewust van de wijzigingen in de verantwoordingsgrens voor financiële rechtmatigheid en onduidelijkheden en zien erop toe dat Werkzaak hiernaar handelt. 4) Dank voor de waardering die spreekt uit de door u benoemde positieve punten.	Instemmen

	- "Toetreding van Neder-Betuwe biedt kansen voor een sterker regionaal fundament." 5) "De effecten van de toetreding van Neder-Betuwe en de herijking van de BUIG-verdeelsystematiek zijn nog niet volledig uitgewerkt. De raad verzoekt deze ontwikkelingen in de Begroting 2027 te voorzien van scenario's en een duidelijke financiële duiding, zodat gemeenten de impact goed kunnen beoordelen." 6) "Het huidige weerstandsvermogen staat gelijk aan de geïnventariseerde risico's. Dit biedt beperkte ruimte voor tegenvallers. De raad acht het belangrijk dat Werkzaak in de begroting laat zien hoe risico's worden beheerst en welke maatregelen worden genomen om financiële stabiliteit te borgen." 7) "Zonder duidelijke indicatoren en monitoring is het later niet mogelijk om de Begroting 2027 zorgvuldig te beoordelen of gericht bij te sturen. Daarom verzoekt de raad Werkzaak om in de begroting inzichtelijk te maken: • resultaten op uitstroom naar werk; • de ontwikkeling van kosten en bedrijfsvoering; • inzet en effect van beschut werk; • voortgang van regionale trajecten zoals het Werkcentrum en de pilots; • financiële gevolgen van regionale en landelijke ontwikkelingen."	5) We zien erop toe dat de financiële gevolgen van de toetreding van Neder-Betuwe verwerkt worden in de bestuursrapportage 2026 en begroting 2027. De herijking van de BUIG-verdeelsystematiek is met beleidsadviseurs en financieel adviseurs van verschillende gemeenten eind 2025 uitgewerkt. We behandelen het voorstel met 4 opties in het DB-overleg van maart 2026 en het AB-overleg van 26 maart. De financiële gevolgen worden - waar mogelijk - nog verwerkt in de begroting 2027. 6) De hoogte van het weerstandsvermogen is een keuze van de deelnemende gemeenten. Binnen de organisatie zijn de risico's bekend. Daarop worden (beheers)maatregelen getroffen. In de begroting en jaarrekening staan in de paragraaf 'weerstandsvermogen en risicobeheersing' de risico's en de maatregelen om deze te beheersen. We streven ernaar om kansen- en risicomanagement te integreren in de dagelijkse gang van zaken binnen Werkzaak. 7) Werkzaak maakt al op veel plekken gebruik van data. Bijvoorbeeld om de efficiënte en effectieve inzet van middelen te toetsen en op basis daarvan bij te sturen. Concreet is de stand van zaken als volgt: • de kpi's kunnen gemeenten volgen via driemaandelijke rapportages; • in de P&C-cyclus rapporteren we over de voortgang zowel tussentijds als aan het einde van het jaar.	
--	--	---	--

Maasdriel (CONCEPT)	1) “Wij zijn u dankbaar voor de samenwerking in de afgelopen jaren en willen onze waardering uitspreken voor het werk van Werkzaak Rivierenland.” 2) “Wij vinden het van belang dat het nieuwe bestuur de ruimte krijgt om eigen afwegingen te maken. Daarom vragen wij u om terughoudend te zijn met nieuwe beleidsontwikkelingen, zodat deze keuzes aan het nieuwe bestuur kunnen worden overgelaten. Ook verzoeken wij u bij eventuele besluitvorming rekening te houden met de komst van dit nieuwe bestuur. In maart 2026 vinden de verkiezingen plaats.” 3) “Vanaf 2025 stelt het Rijk extra middelen beschikbaar voor het creëren van 10.000 werkplekken voor mensen die geen aanspraak maken op beschut werk, maar wel ondersteuning nodig hebben van sociaal ontwikkelbedrijven. Wij verzoeken Werkzaak om in de begroting helder inzicht te geven in de inzet van deze middelen en het aantal extra werkplekken dat hierdoor ontstaat voor de inclusieve arbeidsmarkt.” 4) “Naar de huidige inzichten komt de indexatie van het Gemeentefonds voor 2027 uit op 2,5%. Dat is lager dan de gewogen indexering die de GR voorstelt. Met andere woorden: voor gemeenten is er in 2027 een beperkte groei van hun algemene middelen, terwijl de kosten voor deelname aan GR'en stijgen. We gaan daarom de komende maanden graag in overleg met de deelnemende gemeenten en uw organisatie over een meer passende en evenwichtige indexeringssystematiek voor de begroting 2027 en de jaren daarna.”	1) Dank voor de waardering, we stellen de kwaliteit van dienstverlening van Werkzaak voorop. 2) Gezien de planning van het bestuurlijke traject voor zowel de kaderbrief 2027 als de begroting 2027 laat dit aan het nieuwe bestuur onvoldoende ruimte om hierin eigen keuzes te maken over nieuw beleid. Mede daarom zijn in de kaderbrief geen nieuwe beleidsontwikkelingen opgenomen. Uiteraard krijgt het nieuwe bestuur de gelegenheid om eigen afwegingen te maken bij de eerstvolgende financiële documenten. 3) De inzet van deze extra middelen hangt samen met de plannen rond de infrastructuur. Op dit moment zijn er drie pilots uitgewerkt. Deze zijn in november 2025 samen met de planning besproken met de gemeentelijke beleidsadviseurs en voorgelegd aan het Algemeen Bestuur. Na instemming door het Algemeen Bestuur, is het vastgestelde plan van aanpak, inclusief een podcast, ter informatie verstuurd aan de gemeenteraden. We betrekken het nieuwe bestuur en de gemeenteraden bij de verdere invulling aan de toekomstbestendigheid van Werkzaak en de financiering daarvan. 4) Bij de kaderbrief 2026, eind 2024, is de indexsystematiek in afstemming met de gemeenten en andere GR'en opnieuw bepaald. Uit oogpunt van continuïteit, herkenbaarheid van de systematiek en de objectiviteit van de wijze waarop de hoogte van de index wordt bepaald, achten wij het verstandig om de destijds gekozen methodiek op dit moment te handhaven.	Instemmen
--------------------------------	---	--	------------------

Neder-Betuwe (CONCEPT)	1) “Allereerst spreken we graag onze waardering uit voor het feit dat u ten aanzien van de wijze van prijsindexatie in de Kaderbrief afstemming heeft gezocht met andere Gemeenschappelijke regelingen en gemeenten.” 2) “We realiseren ons dat verdere vermindering van de middelen impact kan hebben op de dienstverlening en het doelbereik. Daarom gaan ook wij als raad graag met u in gesprek over de dilemma’s die de verdere taakstelling oplevert.” 3) “In het afgelopen jaar trad u met raden in gesprek over scenario’s ten aanzien van de toekomstbestendigheid van uw sociaal ontwikkelbedrijf. Daarbij is gekozen voor het uitwerken van drie lijnen. U kondigt vanaf 2026 drie pilots aan, waarmee concreet invulling wordt gegeven aan de drie gekozen thema’s. Als raad verwachten we dat u ons betreft bij de uitkomsten en vervolgstappen die in dit kader de komende jaren worden gezet.”	1) Dank voor de waardering. Hiermee geven we uitvoering aan de afspraken die eind 2024 in afstemming met de gemeenten en andere GR’en zijn gemaakt. 2) Als de vermindering van de middelen gevolgen heeft voor de dienstverlening en het doelbereik betrekken we u tijdig in het keuzeproces. 3) De inzet van deze extra middelen hangt samen met de plannen rond de infrastructuur. Op dit moment zijn er drie pilots uitgewerkt. Deze zijn in november 2025 samen met de planning besproken met de gemeentelijke beleidsadviseurs en voorgelegd aan het Algemeen Bestuur. Na instemming door het Algemeen Bestuur, is het vastgestelde plan van aanpak, inclusief een podcast, ter informatie verstuurd aan de gemeenteraden. We betrekken het nieuwe bestuur en de gemeenteraden bij de verdere invulling aan de toekomstbestendigheid van Werkzaak en de financiering daarvan.	Instemmen
Tiel (CONCEPT)	1) “Wij zijn u dankbaar voor de samenwerking in de afgelopen jaren en willen onze waardering uitspreken voor het werk van Werkzaak Rivierenland.” 2) “Wij vinden het van belang dat het nieuwe bestuur de ruimte krijgt om eigen afwegingen te maken. Daarom vragen wij u om terughoudend te zijn met nieuwe beleidsontwikkelingen, zodat deze keuzes aan het nieuwe bestuur kunnen worden overgelaten. Ook verzoeken wij u bij eventuele besluitvorming rekening te houden met de komst van dit nieuwe bestuur. In maart 2026 vinden de verkiezingen plaats.” 3) “Wij doen een nadrukkelijke oproep om de raad actief te betrekken bij de verdere uitwerking van de besparingsscenario’s. Daarbij erkennen wij dat er een	1) Dank voor de waardering, de kwaliteit van dienstverlening staat voor Werkzaak voorop. 2) Gezien de planning van het bestuurlijke traject voor zowel de kaderbrief 2027 als begroting 2027 laat dit aan het nieuwe bestuur onvoldoende ruimte om hierin eigen keuzes te maken over nieuw beleid. Mede daarom zijn in de kaderbrief geen nieuwe beleidsontwikkelingen opgenomen. Uiteraard krijgt het nieuwe bestuur de gelegenheid om eigen afwegingen te maken bij de eerstvolgende financiële documenten. 3) Voor de jaren 2026 en 2027 geven we invulling aan de door het Algemeen Bestuur besloten besparing van respectievelijk 1,5% en 2,25% op de bijdrage van de gemeenten in de	Instemmen

	spanningsveld kan ontstaan tussen het realiseren van de taakstelling en het waarborgen van de kwaliteit van de dienstverlening van Werkzaam Rivierenland. De raad acht het van belang om hierover eerst een zorgvuldig bestuurlijk gesprek te voeren, alvorens definitieve keuzes voor 2028 worden vastgelegd.” 4) “We blijven graag in overleg met de deelnemende gemeenten en uw organisatie over een passende en evenwichtige indexeringssystematiek voor de begroting 2027 en de jaren daarna.” 5) Rechtmatigheid: “Bij gemeenschappelijke regelingen is de rechtmatigheidsverantwoording onderdeel van de jaarrekening. De rechtmatigheidsverantwoording van ons college kan worden beïnvloed door niet rechtmatig handelen van een instelling, waarmee een gemeente is verbonden” ... “Sinds 2025 ligt de verantwoordingsgrens op 2%. Dit is de maximale drempel voor de totale omvang van financiële rechtmatigheidsfouten en onduidelijkheden die een gemeente mag hebben.” 6) “Wij vinden actieve betrokkenheid bij de voortgang en resultaten van deze pilots essentieel, zodat wij als raad goed onderbouwde keuzes kunnen maken voor een toekomstbestendige sociale infrastructuur die gericht is op kwaliteit en betaalbaarheid.”	bedrijfsvoeringskosten. De beleidsadviseurs van de gemeenten zijn meegenomen in de mogelijkheden om deze te realiseren. Deze mogelijkheden leggen we ook voor aan het Algemeen Bestuur in maart 2026. De aanvullende besparingsmogelijkheden om uiteindelijk te komen tot de gevraagde verlaging van 3% in 2028 van de gemeentelijke bijdrage in de bedrijfsvoeringskosten leggen we in 2027 voor aan de gemeenteraden. 4) Bij de kaderbrief 2026, eind 2024, is de indexsystematiek in afstemming met de gemeenten en andere GR'en opnieuw bepaald. Uit oogpunt van continuïteit, herkenbaarheid van de systematiek en de objectiviteit van de wijze waarop de hoogte van de index wordt bepaald, achten wij het verstandig om de destijds gekozen methodiek op dit moment te handhaven. 5) We zijn ons bewust van de wijzigingen in de verantwoordingsgrens voor financiële rechtmatigheid en onduidelijkheden en zien erop toe dat Werkzaam hiernaar handelt. 6) We betrekken de gemeenteraden in de vervolgstappen van de toekomstbestendigheid van het sociaal ontwikkelbedrijf.	
West Betuwe (CONCEPT)	1) “Wij zijn u dankbaar voor de samenwerking in de afgelopen jaren en willen onze waardering uitspreken voor het werk van Werkzaam Rivierenland.”	1) Dank voor de waardering, de kwaliteit van dienstverlening staat voor Werkzaam voorop.	Instemmen

	2) “Wij verzoeken u daarom de bezuinigingsvoorstellen voor de Begroting 2027 duurzaam te verwerken, zodat toekomstige tekorten kunnen worden voorkomen.” 3) “Het lopende onderzoek van Berenschot naar de BUIG-stelpostsystematiek kan gevolgen hebben voor de Begroting 2027. Wij ontvangen graag de planning van dit proces en verzoeken om tijdige informatievoorziening richting college en gemeenteraad over de voortgang en mogelijke implicaties van dit onderzoek.” 4) “Wij stellen het op prijs wanneer de impact van de toetreding van de gemeente Neder Betuwe inzichtelijk wordt gemaakt bij de (eerste tussentijdse wijziging van de) Begroting 2026 en vervolgens wordt meegenomen in de Begroting 2027, zodat wij gezamenlijk goed kunnen anticiperen op eventuele wijzigingen.”	2) Voor de jaren 2026 en 2027 geven we invulling aan de door het Algemeen Bestuur besloten besparing van respectievelijk 1,5% en 2,25% op de bijdrage van de gemeenten in de bedrijfsvoeringskosten. Werkzaak heeft de beleidsadviseurs van de gemeenten meegenomen in welke mogelijkheden er zijn om deze te realiseren. Deze mogelijkheden leggen we ook voor aan het AB in maart 2026. De aanvullende besparingsmogelijkheden om uiteindelijk te komen tot de gevraagde verlaging van 3% in 2028 van de gemeentelijke bijdrage in de bedrijfsvoeringskosten zullen we in 2027 voorleggen aan de gemeenteraden. 3) De herijking van de BUIG-verdeelsystematiek is met beleidsadviseurs en financieel adviseurs van verschillende gemeenten eind 2025 uitgewerkt. We behandelen het voorstel met 4 opties in het DB-overleg van maart 2026 en het AB-overleg van 26 maart. De financiële gevolgen worden - waar mogelijk - nog verwerkt in de begroting 2027. 4) We zien erop toe dat de financiële gevolgen van de toetreding van Neder-Betuwe verwerkt worden in de bestuursrapportage 2026 en begroting 2027.	
West Maas en Waal (CONCEPT)	1) “Wij hebben toen benadrukt dat het van belang is - voor allen - dat dit startdocument (genaamd Toekomstbestendige sociale infrastructuur in Rivierenland - een gezamenlijk plan voor de toekomst) ook gedeeld wordt met de gemeenteraden. Het vormt immers de basis van de gesprekken die de komende tijd worden gehouden, niet alleen binnen Werkzaak Rivierenland maar ook met de gemeenteraden. Wanneer we vertrekken vanuit een gezamenlijk fundament kan de focus gericht worden op de toekomst. Wij benadrukken dan ook nog eens het belang	1) De gezamenlijkheid die u benadrukt, sluit helemaal aan op hoe wij dit traject gaan vormgeven.	Instemmen

	van de erkenning van dit gezamenlijk vertrekpunt en vragen u in het proces daarop te acteren.” 2) “In de Begroting 2026 heeft Werkzaam Rivierenland invulling gegeven aan de 1e fase (1,5%). Daarnaast is een bestuurlijke oriëntatie geweest voor de 2e fase. Daarbij werd o.a. gedacht aan een getrapte invoering van deze 2e fase (in 2027 bijv. 0,75% gevolgd door nog eens 0,75% vanaf 2028). Besluitvorming heeft hierover nog niet plaatsgevonden. Hierbij vragen wij u om duidelijkheid omtrent de realisatie van deze 2e fase. Duidelijkheid is te meer gewenst omdat in de 1e fase 75% van de taakstelling gerealiseerd zou gaan worden door verhoging van het netto-omzet terwijl we nu in par. 3.3 teruglezen dat de netto-omzet juist een omgekeerde trend vertoont. Dit vraagt om extra aandacht (en misschien wel aanvullende maatregelen) aangezien de totaal-doelstelling van 3% anders niet wordt bereikt.”	2) De bestuurlijke oriëntatie voor de getrapte invoering van de 2^e fase (in 2027 naar een besparing van 2,25% uitkomend op een besparing van 3,0% in 2028) is opgepakt. Voor de uitwerking van de mogelijkheden zijn de beleidsadviseurs meegenomen in het GBO van januari 2026. De mogelijkheden worden besproken in het DB-overleg van maart 2026, waarna deze aan het AB in maart worden voorgelegd, zodat deze verwerkt worden in de begroting 2027. Op basis van het reële prijsbeleid, verwachten we een omzetsijging op de bruto omzet. Na het wegvallen van een grote opdrachtgever, zijn de betrokken medewerkers herplaatst bij verschillende nieuwe opdrachtgevers dan wel intern bij Werkzaam. Daarmee is de afhankelijkheid van één grote opdrachtgever kleiner geworden. Ook is hiermee invulling gegeven aan het reële prijsbeleid, wat ook zichtbaar wordt in de omzet in de jaarrekening 2025. Vandaar dat we geen indicatie zien om de taakstelling in de bruto omzet te herzien. Daarnaast zien we dat de verschuiving tussen het aantal Wsw'ers en werkzoekenden uit de Participatiewet en beschutregeling, impact heeft op de netto omzet, zoals wordt beschreven in paragraaf 3.3 van de kaderbrief 2027.	
Zaltbommel (CONCEPT)	1) “Het Rijk heeft vanaf 2025 extra middelen beschikbaar gesteld voor het realiseren van 10.000 werkplekken voor mensen die niet in aanmerking komen voor beschut werk en die ook niet bij een ‘reguliere’ werkgever aan de slag komen. Dit is een richtlijn. Er geldt geen formele taakstelling voor gemeenten. Wij vinden het echter belangrijk om actief bij te dragen aan de realisatie van deze ambitie. Werkzaam wordt daarom gevraagd in de begroting duidelijk te maken hoe zij de extra middelen gebruiken en hoeveel extra werkplekken zij willen creëren voor de inclusieve arbeidsmarkt.”	1) De inzet van deze extra middelen hangt samen met de plannen rond de infrastructuur. Op dit moment zijn er drie pilots uitgewerkt. Deze zijn in november 2025 samen met de planning besproken met de gemeentelijke beleidsadviseurs en voorgelegd aan het Algemeen Bestuur. Na instemming door het Algemeen Bestuur, is het vastgestelde plan van aanpak, inclusief een podcast, ter informatie verstuurd aan de gemeenteraden. We betrekken het nieuwe bestuur en de gemeenteraden bij de verdere invulling aan de	Instemmen

	2) “Wij zijn u dankbaar voor de samenwerking in de afgelopen jaren en willen onze waardering uitspreken voor het werk van Werkzaam Rivierenland.” 3) “Wij vinden het van belang dat het nieuwe bestuur de ruimte krijgt om eigen afwegingen te maken. Daarom vragen wij u om terughoudend te zijn met nieuwe beleidsontwikkelingen, zodat deze keuzes aan het nieuwe bestuur kunnen worden overgelaten. Ook verzoeken wij u bij eventuele besluitvorming rekening te houden met de komst van dit nieuwe bestuur. In maart 2026 vinden de verkiezingen plaats.” 4) “Eerder hebben we u gevraagd om toekomstscenario’s te ontwikkelen die inzicht gaan geven in de mogelijke besparingen, investeringen en gevolgen voor de kwaliteit en dienstverlening van de taakuitvoering. Wij willen ook de komende jaren continue aandacht vragen voor dit vraagstuk. Het is van essentieel belang dat Werkzaam Rivierenland kritisch blijft kijken naar haar eigen financiële situatie en organisatie.” 5) Rechtmatigheid: “Bij gemeenschappelijke regelingen is de rechtmatigheidsverantwoording onderdeel van de jaarrekening. De rechtmatigheidsverantwoording van ons college kan worden beïnvloed door niet rechtmatig handelen van een instelling, waarmee een gemeente is verbonden” ... “Sinds 2025 ligt de verantwoordingsgrens op 2%. Dit is de maximale drempel voor de totale omvang van financiële rechtmatigheidsfouten en onduidelijkheden die een gemeente mag hebben.”	toekomstbestendigheid van Werkzaam en de financiering daarvan. 2) Dank voor de waardering, de kwaliteit van dienstverlening staat voor Werkzaam voorop. 3) Gezien de planning van het bestuurlijke traject voor zowel de kaderbrief 2027 als de begroting 2027 laat dit aan het nieuwe bestuur onvoldoende ruimte om hierin eigen keuzes te maken over nieuw beleid. Mede daarom zijn in de kaderbrief geen nieuwe beleidsontwikkelingen opgenomen. Uiteraard krijgt het nieuwe bestuur de gelegenheid om eigen afwegingen te maken bij de eerstvolgende financiële documenten. 4) We zijn ons bewust van de vraagstukken waarmee de gemeenten worden geconfronteerd. Daarom blijven we kritisch de mogelijkheden bekijken hoe we de organisatie en financiële situatie kunnen verbeteren. Met als belangrijk uitgangspunt dat de kwaliteit van de dienstverlening van Werkzaam op een hoog niveau blijft en de impact voor onze doelgroep minimaal. 5) We zijn ons bewust van de wijzigingen in de verantwoordingsgrens voor financiële rechtmatigheid en onduidelijkheden en zien erop toe dat Werkzaam hiernaar handelt.	
--	---	--	--